

Laukiama nauju Seimo rinkimu

Lietuvos klerikalai rengiasi pakeisti rinkimų įstatymą

Rinkimai Klaipėdos Krašte numatomi kartu su Lietuvos Seimo rinkimais

(Musų korespondento).

KAUNAS, Sausio 10. — Anot laikraščio žinių Lietuvos Ministrų Kabinetas esąs sudaręs komisiją paruošti rinkimų įstatymui Klaipėdos Kraštui. Žadama paskirti rinkimus Klaipėdos krašte į vietas Seimeli ir Lietuvos Seimą.

Toliau kalbama apie tai, kad rinkimai Klaipėdos krašte eisiu vienu metu su Lietuvos ir Seimą rinkimais, — reikiama, bus paleistas Lietuvos Seimas.

Šitie laikraščio gandai turi pamato, nes klerikalams yra visai aišku, kad krašte jie yra nustoje pasitikėjimo ir todėl reikia manyti, kad jie netik lopins rinkimų įstatymą Klaipėdos Kraštui, bet bandys keisti ir pamatinių rinkimų įstatymą visai Lietuvai. Tuo būdu klerikalai, matyt, bandys pakeisti krašto nusistatymą savo naudai.

Iš visko matyti, kad Lietuva stovi prieš naują klerikalų smurtą. Pernai tokį smurtą papildė prieš savivaldybes ir jų teises, dabar eilė Seimo rinkimų įstatymo. Pernai kunigai inėšė Seimui pakeitimą pradžios mokyklų įstatymo, ruošiasi smaugti mokyklą, — žodžiu, klerikalai eina prie demokratijos likvidavimo Lietuvoje.

Vailokaičio bankas, matoma, nori patikrinti tolimesnį didelių nuosimčių plėtimą ir savo kapitalo viešpatavimą.

Amerikiečiams lietuviams reikėtų imtis darbo

Kaip ten būtų nebutų, bet rinkimai į Seimą gali įvykti po kelių mėnesių, todėl amerikiečių apatijai reikėtų pasibaigti, tektų imtis griežto darbo prieš klerikalus ir kunigus, kurie geruoju nepasiduos.

Rinkimų įstatymo keitimai pirma galvoti turėtų būti klerikumenės rinkimų teisės. Klerikalai senai galvoja apie tai, kad atėmus teisę iš klerikumenės. Gal ir kitokių esama sumanymų, mat skęstantis ir už šiaudų griebiasi.

TOKIO, Japonija, sausio 24. — Šiandien pavakary čia buvo jaučiamas stiprus žemės drebėjimas.

Tragikomingos Lenino atmintinės Londone

600 anglų komunistų susirinkę gailias ašaras liejo, bet ne dėl Lenino.

LONDONAS, sausio 26. — Londono komunistai vakar šventė metines Lenino atmintines.

Apie šėsi simtai jų buvo susirinkę Bittersea salėje gedėti metai atgal mirusio rusų komunisto steigėjo. Susirinkę jie gausiai ir gailių liejo ašaras, — ne dėl to, kad jų širdys būtų taip labai buvę suvirgę dinusios, bet dėl visai kitokios priežasties. Šposą jiems iškėlė anglų fašistai.

Vienas komunistų lyderių pranešė policijai, kad anksti rytą triobesin buvę atėję šeši fašistai ir susirinkimui salę bombardavę "verkiomis" dujomis.

Kai šešias valandas vėliau auditorijon atvyko komunistų lyderiai, jie bematant buvo dujų įveikti — čmė aršas lieči, čiaudėti, kosėti ir spaudyti. Dujom pašalinti buvo pasiųsta burių gazuinomis maskomis apsiarvoiusių policininkų, kurie salės galerijose rado primėtyta butelių. Matyt, komunistų priešai buvo stiprių gazu sulaistę visus suolus ir grindis Pagalba kitokių chemikalų oras salėje buvo kiek apvalytas, ir komunistų gedulių mingas, gerokai sušėlavęs, prasidėjo, kaip pridera, sudainavimu Internacionalo ir sugriežimu šermenų maršo.

Susirinkimui besitęsiant, minios kvėpavimu ir kuno šiluma įkaitintas oras sukėlė vėl gazu, ir susirinkusieji pradėjo troškuoti, ašaroti ir čiaudėti. Vyrai, norėdami nuveikti kosulį, čmė rukti, bet nuo to dalykas dar labiau pablogėjo. Daugelį moterų teko gabenti laukan.

Nebesigalint ilgiau tęsti susirinkimą, pirmininkas sukomandavo duoti "three cheers" už komunizmą, ir publika, davus tris garsias salvas čiaudėjimu, išsiskirstė.

NUSOVĖ ŽMONA IR PATS NUSIZUDE

VIRGINIA, Minn., sausio 26. — Horace Johns, 34 metų, nušovė savo žmoną, paskui ir pats nusisovė. Šeimynoj buvo nesutikimų ir žmona grumojus savo vyrą pametė.

TOKIO, Japonija, sausio 24. — Influenzos epidemija Japonijoje šiuo metu per pastarąsias tris savaites mirė 727 žmonės. Ankščiau buvo klaidingai pranešta, kad mirė 4,700 žmonių.

Rusų valstiečiai nužudė 68 komunistus

"Čeka" sušaudė keturis darbininkus, bandžiusius pabėgti iš kalėjimo.

BERLINAS, sausio 26. — Iš Maskvos praneša, kad paskutinįjame rusų komunistų partijos centralinio komiteto susirinkime Dzeržinskis pranešęs, jogei per vieną tik gruodžio mėnesį Rusijoje buvo užmušti 83 komunistų valdininkai ir veikėjai; iš tų 68 komunistai buvę užmušti valstiečių, nepatenkintų jų darbais.

Dzeržinskis pasakė, kad iki šiol "čekai" pavykę rasti tik trisdešimt devynių žmogžudžių kaltininkai.

Keturi kaliniai sušaudyti

Komunistinės opozicijos grupė, žinoma vardu "darbininkų grupė", šiomis dienomis paskleidė Maskvoj proklamaciją dėl "čekos" sušaudymo, keturių tos grupės narių. Tie keturi komunistiniai darbininkai: Vinokurovas, Gusevas, Maksimenko ir Koval — buvo nužudyti 21 bandymo pabėgti iš Kontazansko (?) kalėjimo. Visi jie buvo areštuoti Kurske ir sukišti kalėjiman, kuriame dabar jie buvo sušaudyti.

Pilietinis karas Kinuose

Generolo Či armija mušė ties Wusih tapo centralinės valdžios jėgų sumušta.

SANGHAIJUS, Kinai, sausio 26. — Gautais čia pranešimais, generolo Či Hsieh Juano kariuomenė Wusih fronte, atstūmė šimt mylių į vakarus nuo Sanghajaus, tapus smarčiai sumušta.

Pranešimai skelbia, kad generolo Či kariuomenė traukiantis atgal išilgai Sanghajaus-Nankino geležinkelio linijos, palikdama Wusih generolo Lu Jong Hsiano vadovaujamą centralinės (Pekino) valdžios jėgų rankose.

Jei tie pranešimai teisingi, tai reiškia, kad Sanghajus peris vėl Pekino valdžios kontrolėn.

Lenkai mobilizuoja kariuomenę — gal Dancigui?

BERLINAS, sausio 26. — Lokal Anzeigero gautomis iš Varšuvos žiniomis, Lenkija ruošiantis mobilizuoti savo kariuomenę.

[Tarp Lenkijos ir laisvojo Dancigo miesto pastaruoju laiku kilo kivių dėl lenkų užsispyrimo įtaisyti visur mieste Lenkijos pašto dėžes. Tautų Sąjungos komisariui ir Dancigo senatui pasipriešinęs, lenkai užvėrė kerštus, Bene prieš Dancigą tat jie dabar ruošias savo armiją mobilizuoti?]

TEXAS VALSTIJA ATMETĖ VAIKŲ DARBO ĮSTATYMĄ

AUSTIN, Texas, sausio 26. — Valstijos legislaturuos senatas šandien atmetė ratifikavimą federalės konstitucijos pataisai dėl vaikų darbo kontrolės. Balsai buvo 20 prieš 2.

Angliakasių streikas Pittstono apygardoje pasibaigė

11,000 kasyklų darbininkų grįžo dirbti veltui du mėnesius išstreikavę.

SCRANTON, Pa., sausio 26. — Streikavę 11,000 Pittstono apygardos kasyklų darbininkų grįžo dirbti. Streikas tęsėsi nuo lapkričio 27 dienos, taigi du išties mėnesius.

Streikavusius angliakasių prikabinė baigti streiką internacionalės Jungtinių Kasyklų Darbininkų unijos prezidento Lewiso atsiųsta tam tikra komisija. Kadangi streikas buvo internacionalės unijos neautorizuotas ir angliakasiai, iškar-to kalbinami paliauti streiką, nepaklausę, jų vietos unijų čarteriai buvo atimti. Internacionalės unijos centras tečiau nepanorė, kad visa ta anglių kasyklų apskritis pasiliktų už unijos ribų, ir todėl čarteriai vietos unijoms bus grąžinti.

Angliakasių skundai prieš kasyklų savininkus, kuriais yra Pennsylvania Coal kompanija, bus išspręsti paprastu būdu, — derybų keliu. Komisijos pirmininko pareikimu, tie skundai negalėjo būti svarstomi, kol tęsės unijos centro neautorizuotas kasyklų darbininkų streikas.

Tasai nepasisekė ir unijos neautorizuotas streikas, per du mėnesius nemaža privargę Pittstono apygardos darbininkus, buvo sukurstyta ir visą laiką kurstomas komunistinių elementų, kuriems vadovavę Tony Pane ir Geo. Moleskis.

Britų laivas paskendo; igula išsigelbėjo

MIAMI, Fla., sausio 26. — Jūrė ties Bimini pakraščiais paskendo britų kluoneris Harvester, plaukęs iš Miami į Nassau, Bahamos salose. Telegrama sako, kad visi igulos žmonės išsigelbėjo ir atplaukė į Bimini.

Keturi matrosai prigėrė

MANAGUA, Nikaragua, sausio 26. — Trys Jungtinių Valstijų karo laivo Tulsa matrosai prigėrė Managuos ežere, apsiavę valčiai, kuria keliolika matrosų buvo gabenami kitan laivan.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, sausio 26 d., užsienio pinigų ne mažiau kaip už \$25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos, 1 sv. sterlingų	\$4.80
Belgijos, 100 frankų	\$5.18
Danijos, 100 kronų	\$17.83
Francijos, 100 frankų	\$5.41
Italijos, 100 lirų	\$4.12
Lenkijos, 100 zlotų	\$19.25
Norvegijos, 100 kronų	\$15.29
Olandijos, 100 markų	\$40.34
Suomijos, 100 markų	\$2.52
Švedijos, 100 kronų	\$26.95
Šveicarijos, 100 frankų	\$19.34

Lietuvos Pinigų Kursas

Služiant pinigų Lietuvos per Naujienas Lietuvos litų kursas skaitant Amerikos doleriais yra šitaip:

50 litų	\$5.60
100 litų	10.60
200 litų	20.75
300 litų	31.00
400 litų	41.25
500 litų	51.50
600 litų	61.75
700 litų	72.00
800 litų	82.25
900 litų	92.50
1000 litų	102.75

Prie šios sumos reikia pridėti 25 centų pako išlaidų už košas sludinti. Norint pasiųsti telegramą — dar 50 centų daugiau.

NUDETAS KU-KLUX-KLANO RICIERIUS



S. GLENN YOUNG

paskilbęs mušė, kurs klaniečių nusamdė, revolveriais apsiginklavęs per metus laiko smarkavo Williamsono kauntė, Illinois valstijoje, neduodamas žmoniems ramumo. Praeitą šeštadienį betgi jo smurto žygiai pasibaigė. Herrino miestelyje jis sekiojo klaniečių priešą, deputą šerifą Thomasą, puolė jį, bet kovoj pats krito, Thomaso revolverio kulipkos pervertas. Žuvo ir deputas šerifas, kurį Youngo sėbras, klanietis, nušovė.



ORA THOMAS

Williamsono kauntės deputas šerifas ir ku-kluxų priešas, kurs revolverių kovoj su Glenn Youngu pastarąjį nušovė, bet ir pats buvo kito klaniečio nušautas.

AMERIKOS TURISTAI PRAEITAIS METAIS IŠLEIDO FRANCIJĄ \$202,000,000

PARYŽIUS, sausio 26. — Nacionalio turistų biuro paskelbtas statistikos skaitmenimis per praėjusius 1924 metus Franciją atkankė apie 135,000 Amerikos turistų, kurie išleido Francijoje viso labo 202 milijonų dolerių.

Kiek amerikiečiai skolino užsieniams 1924 m?

WASHINGTON, sausio 26. — Praeitais 1924 metais amerikiečiai davė užsienams paskolos daugiau, negu kada nors pirmiau, išskiriant tik karo metus.

Prekybos departamento surinktomis žiniomis, užsienų vertybių popieriai, paktisti Jungtinių Valstijų rinkose 1924 metais, siekia 1,208,138,390 dolerių, ir visi jie buvo išpirkti.

Amerikiečių paskola užsienams 1923 metais siekė 533,315,500 dolerių, o 1922 metais — 841,335,000 dolerių.

Daugiau ne vienas bilijonas duotų 1924 metais paskolų čio užsienų valdžioms — krašto, Vokietijai busianti atsiųsta antra nota, kurioj busią išde- o 132,902,500 dolerių buvo paskolinta privatinėms korporacijoms jų pačių bonais.

Iš minėto bilijono suviršum dolerių paskolos Europos kraštai gavo 567,770,000 dolerių, o Kanada ir Niufundlandas — 244,295,840 dolerių.

Šitie skaitmenys tečiau nepa- dengia visų amerikiečių investavimų užsieniuose, kadangi nebūna galima surinkti smul- meningai žinių apie amerikiečių bankinius kreditus, komercines saskaitas ir tiesioginius investavimus į užsienų bonus ir įvairias nuosavybes.

DAILIDĖS ATSIŠAKĖ REIKALAUTI DIDESNĖS ALGOS

LYNN, Mass., sausio 26. — Vietos dailidžių (carpenters) unija laikė nepaprastą susirinkimą klausimui del algos pakėlimo iki \$1.25 valandai išspėsti. Visuotiniu balsavimu nutarta tenkintis ir toliau dabartine alga, \$1.10 valandai, komunistų. Radio buvo vartotoatsizvelgiant į tai, kad šiuo jama komunistinei propagatarpu darbai gerokai apsisotėjo, dai skleist.

Aliantai atsako Vokiečiams del laikymo Kelno

Greitu laiku busias duotas kitas atsakymas su visomis smulkmenomis.

BERLINAS, sausio 26. — Britų, Francų ir Japonų ambasadoriai, Belgijos ministeris ir Italijos charge d'affaires šandien įteikė kanceliui Lutherui bendrą aliantų notą del nepasitraukimo iš Kelno krašto.

Britų ambasadorius lordas d'Abernon sakė, kad ta nota tai esąs aliantų valdžių atsakymas į Vokietijos notą iš sausio 6, kurioj ji protestavo del aliantų nutarimo nesitraukti iš Kelno. Pasak jo, greitu laiku Vokietijai busianti atsiųsta antra nota, kurioj busią išde- ta smulkmeningai neevakuavimui priežastys.

DU BANDITAI UŽMISTI, TREČIAS SUZEISTAS

DUQUOIN, Ill., sausio 26. — Trys banditai, visi iš Zeiglero miestelio, bandė naktį aplplėsti Sam Fiantikos restoraną, užmie- stą, ir jo svečius. Kai jie iešė revolverius atkišę, liepė visiems restorane buvusiems iškelti rankas aukštyn, restorano savininkas, buvęs tuo tarpu virtuvėje, išėjo ir revolverio šūviais du banditu nušovė; trečiasis, sužeistas, pabėgo automobiliu.

Kaunas KOMUNISTAI PRALENKĖ "KRESU" VALDOJUS

KAUNAS [LŽ]. — Vilniuj susekta slapta komunistų raudonojo stotis. Areštuota keletas komunistų. Radio buvo vartotoatsizvelgiant į tai, kad šiuo jama komunistinei propagatarpu darbai gerokai apsisotėjo, dai skleist.

5is Kartus Greičiau už 50 centu

Nežiurint kad ir nėra reikalo skubintis su nusintimu pinigų Lietuvon, Jums visvien yra geriau siųst per Naujienas telegramą, kuris naneš Jūsų giminės pasiųstus pinigus penkis kartus greičiau už paprastą pastą.

Naujienų telegramos išsiųstos iš Chicago prieš šėštą valandą vakaro, nueina Kaunan į 3-4 dienas. Lietuvos Koperacijos Bankas gavęs mūsų telegramą didžiausiu greitumu ir atyda išsiuntinėja pinigus adresantams į visas Lietuvos dalis ir taipgi pakvietimus atsiimti pinigus iš artimiausių vietų. Naujienų telegramos yra greičiausias, tobuliausias, pigiausias ir saugiausias pinigų siuntimo būdas.

Iš kitų miestų reikalaukite mūsų aplikacijų, o vietiniai kreipkitės tiesiog į mūsų raštinę arba į bile vieną sekamų skyrių:

AUSROS KNYGYNAS, 3210 S. Halsted St.
TUPIKAIČIO APTIEKA, 233 East 115 St.
BENOŠIAUS APTIEKA, 1616 West 47 St.

Demand TRU-LAX

The True Chocolate LAXATIVE

Nuo užkietėjimo vidurių ir nevirškinimo — užlaikykite savo vidurius švariai ir sveikais. Padarytos iš gryno čokolado, be skonio laxative gyduoles. Vaikai mėgsta jų čokoladinį skonį. Jie yra GEROS dės visos šeimynos. Pas visus gyduolių parduotuvėtojus 10c. — 25c ir 50c. miosos.



TRU LAX MFG. CO.
Newark, N. J.



PAŽINKIT MUS

Juozas J. Stradomski
(J. J. Stock)
ir
Edw. W. Baks & Co.

REAL ESTATE, LOANS AND LIFE INSURENCE

Mes parduosime Jūsų namą, ar lotą; sujieškosime gražų ir patogų namą.

Apdrausime Jūsų namą ir visą Jūsų turtą nuo ugnies, vagies ir nelaimingų atsitikimų.

Senus namus mainome ant naujų namų, ukių ant lengvų išlygų.

Visais reikalais kreipkitės:

3301 So. Halsted St.
Phone: Boulevard 6775

Reikalaukit Naujo 1925 metų "Dirvos" Knygų ir Muzikos Katalogo. "DIRVA"

MOKSLO, LITERATūros ir POLITIKOS
SAVAITRAŠTIS

Išleista Penktadieniais, 8 puslapių, didelio
formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams \$2.00
Lietuvon metams \$3.00

"DIRVOS" AGENTURA SIUNČIA PINIGUS
LIETUVŲ ir PARTRAUKIA GIMINES
I AMERIKĄ

"DIRVA"

3352 SUPERIOR AVE. CLEVELAND.

PUIKUS — NAUDINGI KREPŠIAI



(Shopping Bags)
Šie krepšiai krautu-
vėse parsiduoda po
75 centus. Jie yra la-
bai puikūs ir patogūs
susiėjimui pirkinii.
Jie yra sulenkiami;
tinka del daug pirki-
nių ir del mažai. Jie
tinka kožnai šeim-
ninkei, kuri perka
daug ar mažai pirkinii. Gaunami Naujienu
ofise, priduoiant šį skelbimą ir 40c. Persiunti-
mo išlaidų 6c.

NAUJIENOS.

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Sveikatos Dalykai

Rašo Dr. A. J. Karalius

KAIP ATSTEIGTI ALSAVIMĄ

Aprėškęs arba prigėręs žmo-
gus paprastai neatsiima. To-
kiuose atsitikimuose pirmiau-
sia reikia atsteigti alsavimą,
o paskui jau teikti tolesnės pa-
gelbos. Alsavimą stabdo plau-
čiuose vanduo, kraujas arba
dujos, užkimšta stemplė, plau-
čių sužeidimas, paralyžius, su-
žeidimai stuburo, nuodai, įvai-
rų navikai smagenyse.

Sylvestero metodus atsteigti alsavimą

Paguldys aukštelininką ir pa-
kisk po pečiais pagalvę. Paimk
liežuvi ir ištrauk iš burnos,
kaip nors padaryk, kad liežu-
vis būtų lauke (užrišk ant lie-
žuvi nosinę ir priišk už kak-
lo). Atsiklaupk prie ligonies
galvos, paimk už rankų žem-
niau alkūnių ir spausk jas žem-
myn skersai ir ant krūtinės.
Oras išeis iš plaučių. Dabar
truputį plaučius paspausdęs pa-
kelk ligonies rankas aukštyn
virš jo galvos, kartu atsukda-
mas jo delnus į viršų. Laikyk
šitoj pozicijoj keturias sekun-
das (skaityk: vienas, du, trys,
keturi). Krutinė išsiskies ir
oras sueis į vidų, — tai kvė-
pimas. Paskui lenk alkūnes,
pats pasilenk priekyn, vėl ran-
kas sudėk skersai ir jas ant
krūtinės sudėjęs prispausk.
Krutinė susitraukia, oras vėl
išeina. Dirbk šitokiu būdu apie
penkiolika kartų per minutę.
Dirbk kelias valandas — kol
širdis plaka visuomet yra vil-
ties.

Schaefero metodus.

Nuvisk mąskinius, atsakyk
ir paguldys kniupsčia. Išvalyk
burną. Ištrauk liežuvi ir pasuk
burną į šoną. Ištiesk ligonies
rankas ir pristumk prie galvos.
Atsiklaupk, apsiuok kniups-
tus; išskiestom rankom spausk
krutinės šonus aukštyn ir gi-
lyn (spausk tvirtai). Suspaus-
dęs palaikyk apie tris sekun-
das. Paliuosuok spaudimą. Pa-
skui vėl spausk. Taip daryk
apie 15 kartų per minutę. Prie
nosies galima pridėti truputį
amonijos.

Pulmotorai

Paskutiniu laiku padirbta
pulmotorai. Tai yra savo ru-
šies aparatai, kuriais labai sek-
mingai atsteigiama alsavimas.
Pulmotorus dabar vartoja li-
goninės, ugniagesiai, policija ir
šlap gelbėjimo įstaigos.

Kaip atgaivinti pri- gėrusį?

Pirmiausia paimk už vidu-
rių, juos gerai suspausdęs pa-

SKAUSMAI IR DIEGLIAI VISAME KUNE

Mrs. Proctor reportuo-
ja, kad ji gavo gerą pagalbą
vartodama Lydia E. Pink-
ham's Vegetable Compound.

Sharpsburg, Pa. — "Aš rekom-
duoju Lydia E. Pinkham's Vegetable
Compound del ken-
čiančių moterų. Aš
išvartoju jį ketu-
ris butelius ir aš
dabar jaučiu 100
nuošimčių geriau.
Aš buvau labai
silpna ir neturėjau
apetito, ambicijos
ir buvau pavargę
si visuomet. Aš
turėjau dieglius ir
skausmus visame
kune ir taipgi turėjau galvos
skausdėjimus. Aš pamačiau šitą skel-
bimą laikrašty "Pittsburgh Press" ir
sumaniau pabandyti jį. Man jos la-
bai pagelbėjo ir aš rekomenduojau jas
del moterų nuo visokių ligų". — Mrs.
J. H. Proctor, Box 1, East Liberty
Station, Pittsburgh, Pa.

Tokie laškai patvirtina gerumą
Vegetable Compound. Tos moterys
žino iš praktikos kokia pagalba jos
gauna. Jų laškai parodo dideli norą
pagelbėti ir kitoms moterims, kurios
kenčia nuo panašių trauklių. Tegul
tie patvirtinti pagelbsti jums — dabar.
Paskutiniamis vaizdais moterų pirki-
ju šio produkto, 98 iš 100 raportavo,
kad jos gavo pagalbą vartojant Lydia
E. Pinkham's Vegetable Compound.
Jos yra parduodamos visur pas aptie-
kinius.



čia pirmiausia nari tvirtai su-
risti ir išskirti aukštyn; paskui
dėti šaltus kompresus, o vė-
liaus karštus. Patogiausia su-
risti narius plasteriu. Vienok
visuomet reikia atskirti niks-
lėjimą nuo išnarinimo, o iš-
narinimas nuo kaulų perlauži-
mo. Perluže kaulai sudaro pa-
vojų; išnarintus, t. y. išstum-
tus iš vietos kaulus reikia pir-
miausia atstumi į vietą, o pa-
skui nari tinkamai surišti. X-
spindulių paveiktas aiškiai pa-
redo išnarinimą arba perlauži-
tus kaulus.

Nė išnarinimus, nė perlauži-
tus kaulus ne daktaras taisyti
negali. Jei negalima daktaro
greitai gauti, tai reikia pir-
miausia tvirtai surišti sužeis-
tas narys arba kaulas, dėti šal-
ti kompresai, išskirti aukštyn
ir laukti daktaro. Išnarintus
kaulus kartais galima į vietą

atstumi: galima pačiam ban-
dyti, bet paprastai ligonis tu-
di didelių skausmų, gal reikia
apmigdinti — geriau visas gy-
dymas pavesti daktarui.

Mirtis

Kartais reikia tikrai pasaky-
ti ar žmogus miręs ar ne. Cio-
nais paduodame mirties žen-
klus, kurie nusako mirtį. Mirties
ženklai yra šitie: alsavimas ir
širdies plakimas sustoję, mus-
kulai liusi, oda išbalusi, žan-
das nukritęs, akys nejuda, vyz-
džiai išskiesti, oda šalta, vė-
liaus kūnas sustingęs.

Prikišus veidrodėlį prie bur-
nos surandama ar žmogus dar
alsuoja, ar ne; jei dar alsuo-
ja, tai veidrodėlis apsitraukia
garais. Akių obuoliai palieka
minkštesni. Tikriausi mirties
ženklai yra sustingęs kūnas ir
puvimas.

ELEKTRA

Šviesą ir pajėgą suvedame į senus ir naujus namus, taipgi dirb-
tuves. Cash arba ant išmokėjimų.
Pirmutinis Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje.
THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., INC.
542 KUS, Pres.
1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892, Chicago

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kedzie 8902

3514-16 Roosevelt Rd.
Arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.



Dabar Laikas

PATOGIAUSIAS laikas užsisakyti NAU-
JIENAS, tai nuo Naujų Metų. 1925 metai
lai buna apsviestos metai. Kiekvienas lietu-
vis ir lietuvi tegul skaito NAUJIENAS per
visus 1925 metus. Beskaitydami NAUJE-
NAS jie pasidarys tikri NAUJIENŲ drau-
gai.
NAUJIENOS jau ir dabar turi tūkstan-
čius gerų draugų ir skaitytojų. Bet mes no-
rime, kad jūs netik patys skaitytumėt
NAUJIENAS, bet taipgi, kad jūs patartu-
mėt ir savo draugams skaityti NAUJE-
NAS.
Jūs ir jūsų draugai beskaitydami NAUJE-
NAS pasidarys apsišvietusiais žmonėmis,
nes NAUJIENOS yra didžiausias, geriau-
sias ir vadovaujantis lietuvių laikraštis pa-
saulyje.
Skaitykite NAUJIENAS ir jūs.

NAUJIENOS metams	\$7.00
Lietuvon	\$8.00
NAUJIENOS pusei metų	\$3.50
Lietuvon	\$4.00
NAUJIENOS trimis mėnesiams	\$1.75
Lietuvon	\$2.00

Užrašykite NAUJIENAS savo giminėms Lietuvon

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

NORĖDAMI

PIRKTI, PARDOUTI AR MAI-
NYTI VISADOS KREIPKITES
PAS MUS. TAS JUMS BUS
ANT NAUDOS.

S. L. FABIONAS CO.



809 W. 35th St., Chicago
Tel. Be levard 0611 ir 0774
PADAROM PIRKIMO IR PAR-
DAVIMO RAŠTUS.
Pasekmingai siunčiam pinigų ir
Parduodam Laivakortes.

K. GUGIS ADVOKATAS

Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 1111-12
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1310
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiek-
vieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

K. JURGELIONIS ADVOKATAS

127 N. Dearborn St., Room 1211
Telef. Dearborn 1013
Vakarais ir nedėlios rytą:
3335 So. Halsted St.
Telef. Yards 0141 ir Yards 6894
Panedėlio vakare:
4601 So. Marshfield Ave.
Bylos visuose teismuose. — Ab-
straktai. — Ingalių įimai. — Pas-
kola pinigų 1 ir 2 morgiaus.

JOHN KUCHINSKAS LIETUVIS ADVOKATAS

2221 W. 22nd St., arti Leavitt St.
Telephone Canal 2552
Valandos: 9 ryto iki 9 vakare. Se-
redo ir Pėtnyčioj nuo 9 r. iki 6 v.
Veda visokius bylas visuose tei-
muose. Egzaminuoja Abstraktus
ir padirba visokius Dokumentus,
perkant arba parduodant Lotus,
Namus, Farmas ir Biznius. Skoli-
na Pinigus ant pirmo morgiciaus
lengvomis išlygomis.

A. A. OLIS ADVOKATAS

11 S. La Salle St., Room 2001
Tel. Randolph 1034—Val. nuo 9-6
Vakarais
3301 S. Halsted St., Tel. Blvd. 6775
6-8 v. v. apart Panedėlio ir
Pėtnyčio.

J. P. WAITCHES Advokatas

MIESTO OFISAS:
127 N. Dearborn Street,
Kambariai 514 ir 516
Telefonai Randolph 5584 ir 5585
VALANDOS: Kas diena, išskir-
iant Subatas ir Šventes, nuo 9 iki
pietu.
ROSELAND'O OFISAS:
10717 S. Indiana Avenue,
Telefonas Pullman 6377
VALANDOS: Kas diena nuo 2
iki 9; Subatomis visą dieną; Šven-
tėmis iki pietu.
SPECIALISTAS ant egzami-
nojimo abstraktų ir padarymo
kontraktų, dokumentų ir visokių
popierių. Veda visokius sudus.

Tel. Dearborn 9057

A. A. SLAKIS ADVOKATAS

Ofisas vidurmiestij:
Room 1726
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 W. Washington St.
Cor. Washington & Clark
Namy Tel.: Hyde Park 3395

John Bagdziunas Borden LIETUVIS ADVOKATAS

69 W. Washington St., Room 1310
Telephone Dearborn 8946
Vakarais: 2151 West 22 Street
Telephone Roosevelt 9090
Namy Telefonas Canal 1667

V. W. RUTKAUSKAS Advokatas

29 So. La Salle St., Room 530
Tel. Central 6390
Vak. 3223 S. Halsted St., Chicago
Tel. Yards 4681

A. E. STASULANI ADVOKATAS

77 W. Washington St., Room 911
Tel. Central 6200
Cicero Kelvergo vakare
4917 W. 14 St., Tel. Cicero 5223
Ant Bridgeportio Serejoj nuo
6-8 v. v. Subatoj nuo 1-7 v. v.
3236 S. Halsted St. T. Boni. 6737

KORESPONDENCIJOS

Detroit, Mich.

Kiek laiko atgal, gruodžio 15 d., čia pasimirė Edvardas Herzmanas, sulaukęs vos 39 m. amžiaus. Paėjo jis iš šėkio arške. Ameriką atvyko 1911 m. Nors buvo kiles iš vokiečių, bet skaitė save lietuvį. Tai buvo darbus, linksmo budo ir labai doras žmogus. Paliko savo mylimą draugę ir porą vaikų, kuriuos kol sveikas buvo, labai gražiai augino.

Priklaušė jis prie vienos katalikiškos pašelpinės draugijos, tad apie velionio dušią buvo kam rūpintis. Ir rūpinosi taip, kad ir jiems ant naudos būtų. Bet apie velionio žmoną ir vaikučius, kuriems labiausia pagoda ir pagelba reikalinga yra, nebuvo kam rūpintis, nors mirus jų maitintojai, jie atsidūrė dideliame varge, nes darbininkas žmogus negali susikrauti turtų, o čia ligos viską suėdė, jei ir buvo kiek susitaupęs. Bet ką paisyti ganytojai, — bilė jiems yra. Kadangi velionis buvo geras ir visų mylimas žmogus, tai jį jo laidotuvis susirinko labai daug žmonių ir gražiai jį palaidojo. Bet žiūrint į laidotuvis taip ir lindo į galvą mintis:

„Tau, darbininke, kai numirsi — mišios, o kunigui — punda pinigų už velionio dušią“.

— R.—kas.

St. Charles, Ill.

Žiaurus kunigas

Vienų tėvų vaikas lankydavosi į bažnyčią (katalikų, bet ne lietuvių) mokintis katechizmo. Pasitaikė taip, kad du trečdieniai jis nenuėjo ir kada vėl atėjo bažnyčiai, tai klebono pagelbininkas paklupdė vaiką kampe. Klupėti teko ilgai ir kada jam tai atsidodė, vaikas atsisistojo. Pamatė tai kunigas, prisuko prie vaiko ir ėmė jį mušti, ir taip vaiką sumušė, kad vaiko veidas sutino, pamėlynavo ir kraujas pradėjo bėgti per nosį.

Ištrūkęs iš kunigo nagų vaikas parbėgo namo. Motina net nusigando pamačiusi taip sumuštą savo vaiką ir nusitarė eiti pas policistą. Pati negalėdama angliškai kalbėti, pasiėmė ir vaiką už perkaltėtoją, bet policistas atsisakė eiti, nes būneturys laiko. Teisėjo raštinė irgi jau buvo uždaryta. Bet jeigu tas vaikas būtų ką kunigui padaręs, tai, žinoma, pas policistą tuoj būtų atsiradę laiko.

Kaip matyt, katalikams ir bažnyčiai kiti neužsimoka, nes kunigai parapijonų nebijo; tik bedieviai gali eiti į bažnyčią, nes bedievių kunigai bijo. Ir tas kunigas niekad nebutų drysęs taip mušti to vaiko, jei tai būtų buvęs bedievis, o ne gero parapijono vaikas.

— W.

Hart, Mich.

Sausio 6 d. apsiėdė čia Adomas Zalukis su K. Balčiute. Į vestuves buvo pakviesti veiki visi aplinkinės lietuvių, tad žmonių susirinko daug. Belaukdamai jaunųjų sugrįžtant iš bažnyčios pradėjome tarp savęs kalbėti apie tai, kur kas gyvena pirmiau, kuo užsiėmė. Vienas atsirado ir iš Westville, Ill., turėjęs ten salūną, kuris mums papasakojo apie p-ios M. Dundulienės ten veikimą. Ji ten gyvenusi ir stačiusi savo kandidatūrą į aldermanus ir vos neikiusi išrinkta. To žmogaus pasakojimu, ji būtų buvusi išrinkta, jei nebutų pasisekę jos balyt buvę lengva, nes balsavimo vietos buvę salūne. Jo salūne irgi buvusi balsavimo vieta. „Tik per agunos grūdą ji nepalikė išrinkta“, pasakojo ji. Po to ji vėl grįžusi Chicago. Mes džiaugiamės, kad mes savo tarpe turime tokią darbščią moterį, nes p-ia M. Dundulienė čia turi savo nuosavybę ir tikimės, kad ilgai čia ji apsigyvens ant visados. „Tai bus proga ir mums ją į kokią nors valdviatę išrinkti“, tarėmės mes.

Bet tuo tarpu parvažiuo jaunieji ir mūsų pasikalbėjimas nusit.

AMERIKOS LAIVAI



Pasiteiraukite apie patogumus kelionės ant J. V. Valdžios laivų. Jie turi švartus, patogius kambarius del 2, 4 arba 6 žmonių. Pulkus įvairius valgis, mandagus patarnavimas, didelės dėnys, bene koncertai ir visokios rūšies gerumai ir patogumai.

Regok, kad jūsų giminės būtų parkviesti į Ameriką ant J. V. Valdžios laivų Jungtinių Valstijų Linijų.

Matykite jūsų vietinį laivų agentą arba

UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York City
110 So. Dearborn St., Chicago, Ill.
Managing Operators for
United States Shipping Board

LIETUVON



GERA NAUJIENA. Naujas S. V. įstatymas pavelia atkankyti Tėvyne ir būti metus, paskui be kliūčių grįžti Amerikon nežiurint kvotos.

Mūsų dideli laivai milžinai, kaip MAJESTIC, didžiausias pasauly, OLYMPIC, LAPLAND, PITTSBURGH siūlo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitę.

Visi mūsų 3-čios klasės keleiviai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiams žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.

Kreipkitės prie mūsų vietinių agentų arba

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE

127 So. State St., Chicago, Ill.

bruko. Po piet irgi nebebuvo laiko testuoti pasikalbėjimą, nes visi pradėjo šokti ir žaisti ir taip linksmėnosi iki 2 val. nakties. Užtektinai pasilinksminę išsiskirstė kas sau, linkėdami jauniesiems laimingo gyvenimo.

— Petronės Sunus.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
TEN IR ATGAL LAIVAKORTES NUMAZINTOMIS KAINOMIS
I LIETUVIA
per Bremeną
Trečioje klasėje yra miegamieji kambariai
Svetimšaliai grįždami į 12 mėnesių neturi jokių kliūčių
100 N. LaSalle St., Chicago, Ill.
arba prie vietinių agentų

The Old Reliable Dr. BELL'S PINE-TAR HONEY NUO KOSULIO

DEL greito ir tikro pašalinimo kosulio, nieko nėra geriau kaip pine-tar ir medus, ant kurio mūsų senkai ir prosenelės patikėjo. Bet tikrai gaukite tikrą Dr. Bell's Pine-Tar Honey, originalę sudėtį kuri yra vartojama tūkstančiuose namų per metus laikus. Ji turi daug imitatorių, bet ji vis pasilieka geriausia. Tankiai sustabdo sunkų kosėjimą ir 24 valandas. Visai saugios del vaikų, o taipgi ir suaugusių. Reikalaukite Dr. Bell's, neimkite kitų. Tikrai 30 centų pas gerą aptiekorių.



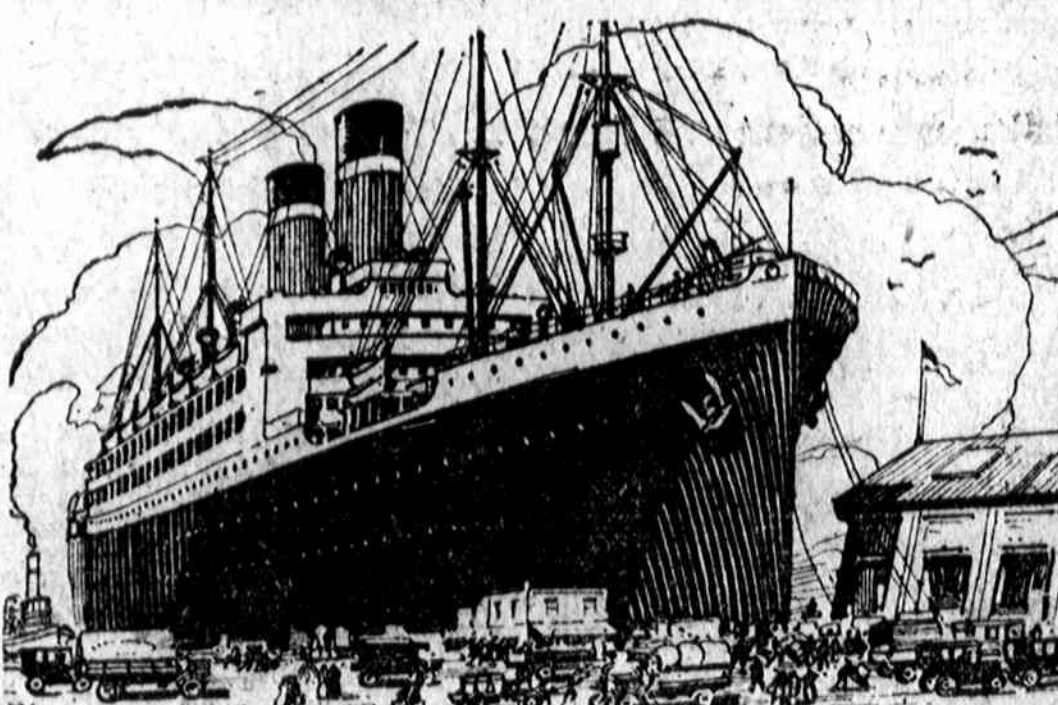
MURINE
FOR
YOUR EYES
Murine Co., Dpt. H. S., 9 E. Ohio St., Chicago

švartus, šviesios, Sveikos, Gražios Akys
Tai yra puikiausias turtas Murine yra išvalantis, suminkštinantis, atšviežinantis ir nekenkiantis.
Jums patiks, įsiai Knygtė "Eye Care" arba "Eye Beauty". Dykai pareikalavus.

METINĖ NAUJIENŲ EKSKURSIJA LIETUVON

Po asmenišką vadovystę Naujienų palydovo, su visais patogumais ir nupiginta kaina grįžtantiems, įvyksta

Gegužio 23čią, 1925



U. S. LINIJA
Laivu

LEVIATHAN

Jau žinomu ir pagirtu per Naujienų Ekskursantus

ŽYMAI NUPIGINTOS LAIVAKORTES PERKANTIEMS IABI PUSE

\$247.40 Kelionė iš Chicagos Klaipedon ir Atgal

Važiuodamas ir grįždamas su Naujienų Ekskursija sutaupys 28 dolerius ir turėsi didžiausią smagumą ir patogumą. Laivakortė grįžimui gera metams laiko. Sekit Naujienų pranešimus apie Ekskursijos reikalus. Visi pradėkit rengtis tuojuos ir bukit gatavi, kai ateis laikas išvažiuoti. Nepiliečiai, norintieji grįžti tuojuos kreipkitės del sugrįžimo leidimų, nes gavimas tokių leidimų užima apie 2 mėnesius laiko. Nežiurint kur gyvenat, viską galite atlikti per Naujienas, čia jums pagelbės ir patarnaus.

Naujienų Laivakorčių Skyrius

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

APYSAKOS

Poilsis Sielai--
Penas Protui--
Gyduolės Nervams

Visi norime gerų apysakų, kuriose atvaizduojama mūsų gyvenimas, mes patys, mums nežinomų žmonių gyvenimas, — Meilė, laimė, vargai, baimė ir viskas, kas esti, ar gali but ant žemės.

Malonu yra kiekvienam po dienos sunkių darbų, po susinervavimų mūsų gyvenime, perskaityt lengvą apysaką, nusiramint ir pasilsėti. Štai dabar greitu laiku tilps Naujienose.

Anatole France'o apysakos. Neseniai miręs A. France buvo skaitomas vienas didžiausių pasaulio rašytojų. Prieš kiek laiko jis laimėjo Nobelio dovaną už pasižymėjimą literaturoj. Jo raštai yra nepaprastai įdomūs.

Skaitykit Naujienas nepraleisdami nei vieno numerio ir patarkit užsiprenumeruoti kitiems.



**INVESTUOKITE SAVO PINIGUS
ANT 6 1/2%**

Pirkite Pirmų Morgičių Real Estate Investmentus, kurie yra labai atsargiai ištirti per šį stiprų valstijinį banką, kurios reputacija priguli nuo pasisekimo jos kostumerių.

CENTRAL MANUFACTURING BANK
DISTRICT
1112 West 35th Street, Chicago

SUNKUS DARBAS
nekelia nel vienam, esančiam gerai žinokio padėtyje. Užlaikyk savo tvirtumą masuodamas savo muskulus kelių valandų einant gult. Išrinkite gerą su senais žinoma ir patikėtinu.
Ireg. S. V. Pat. Olise.
F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Tel. Blvd. 3138
M. Witkewicz-BANIS AKUŠERKA
Pasiekmingai patarnauja moterims prie gimdymo, patarimai dykai.
3113 South Halsted St.

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad Dr. Herzman persikėlė nuo 3410 So. Halsted St. į
3235 S. Halsted St.

DR. HERZMAN
— IŠ RUSIJOS —

Gerali lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyru, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., netoli Morgan St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vakare.
Dienomis: Canal 8110. Naktį Drexel 0950
Boulevard 4136

3235 S. Halsted St.

Val: 9—10 A. M. ir po 8 val. vak.
Special: Nedėliomis ofisas uždarytas. Jeigu reikalinga del namų, šaukite Boulevard 4136 arba Drexel 0950.

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoją 17 metų
Ofisas
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos Chicago, Illinois
Specialistas džiuvos
Moterišky, Vyriškų ir Vaikų ligų.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 valandos ryte iki 12 val. po pietų.
Telefonas Midway 2880

Telephone Yards 0994

DR. MAURICE KAHN

4631 So. Ashland Ave.
Ofiso Valandos: nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena.

Phone Cicero 8459

DR. SHERMAN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1843 So. 48 Ave., kampas 19 St.
Valandos nuo 1 iki 3 po pietų ir nuo 6:30 iki 9 vakare.

DR. M. J. SHERMAN

Specialistas moterų ligų
1724 So. Loomis, kampas 18 ir Blue Island. Ofiso valandos nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 vakare.
Telefonas Canal 1912
Naktinis Tel. Drexel 2279

Tel. Boulevard 0537

DR. MARYA DOWIAT-SASS

1707 W. 47th St.
Valandos nuo 8 iki 12 diena, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų.

Ofiso Tel. Boulevard 9698
Rezidencijos tel. Drexel 9191

Dr. A. A. Roth

Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriskų, Vyriškų Vaikų ir visu chroniskų ligų.
Ofisas: 3103 So. Halsted St., Chicago arti 31st Street
Valandos 1—3 po pietų, 7—8 vak. Nedėliomis iš šventadienis 10—12 dien

Jei abejojate akimis, pasiteiraukite
Dr. A. R. BLUMENTHAL
Optometrist
Tel. Boulevard 6487
4649 S. Ashland Ave.
Kampas 47-tos ant 2 lubų

A. L. DAVIDONIS, M. D.
4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto; nuo 5:30 iki 7:30 vakare.

Francuziškas Dakaras

Specialistas kraujo, odos, chronikų ir slapty ligų
Gydo su pagelba naujausių metodų X-Ray Spinduliais

Ofisas 1800 So. Ashland Ave. ant viršaus Ashland State Banko
Telefonas Canal 0464

Valandos 2:00 iki 4:30 ir 8 iki 10. Nedėlioj nuo 2:30 iki 4:30 po pietų;

Buras 4204 Archer Ave.
Kampas Sacramento Ave.
V. nuo 12 iki 1:30 ir nuo 6 iki 7:30
Telefonas Lafayette 3878-7716

Dr. J. W. Beaudette

Mrs. MICHNIEVICZ - VIDIKIENE AKUŠERKA

3101 So. Halsted St., kampas 31 gat.

Tel. Yards 1119
Baigusi akušerijos kolegiją; ilgai praktikuojusi Pennsylvania Higon-buciuose. Sazi-ningai patarnauja, visokiose ligose prieš gimdymą, laike gimdymo ir po gimdymo.

Už dyką patarnaus, dar ir kitokiuose reikaluose moterims ir merginoms, kreipkitės o rasite pagelbą.

Valandos nuo 8 ryto iki 1 po pietų, nuo 6 iki 9 val. vakare.

DR. SERNER, G. D.

Lietuvis Specialistas



Turėk švartus, sveikas akis

Jeigu kenti galvos skaudėjimą, jei turi akių uždegimą, jeigu akys nuvargę, silpnos, skaudžios arba asaroja, tuojuos atleik pasitarti.

Akiniai \$5 ir augščiau
Valandos nuo 1 iki 9 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 12
3333 So. Halsted St.

Dr. Benedict Aron

Ofisas 3801 S. Kedzie Ave., Phone Lafayette 0075. Valandos 2—6 vak. Rezidencija 3150 W. 63 St. Phone Prospect 0610. Valandos iki 10 ryto, 7 iki 8:30 vakare.

Dr. J. M. Čirzan

Specialistas ligų: skilvio, žarnų ir plaučių. Gydo gerai šlapimo ligas.
1046 Milwaukee Ave., kamp. Noble St.
Valandos nuo 10 iki 4 po pietų ir nuo 6:30 iki 9:30 vakare. Tel. Armitage 3995. Res. Keystone 4130.

LIETUVIŲ DAKTARAI

Daktarai kurių vardai čia padėti, yra pasiriję tarnauti lietuviams.

Namų telefonas Yards 1699
Ofiso Tel. Boulevard 5913
DR. A. J. BERTASH
3464 So. Halsted St.
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų ir 6 iki 8 vakare

Telefonas Boulevard 1939
DR. S. A. BRENZA
Ofiso Valandos:
9 iki 12, 1 iki 3 diena
ir 6:30 iki 9:30 vakare
4608 S. Ashland Ave.,
Netoli 46th St. Chicago, Ill.

Dr. A. J. KARALIUS
Gydytojas ir Chirurgas
3303 So. Morgan St. Chicago
Telephone Boulevard 2160
Valandos
Nuo 9 iki 12 val. dienos ir
Nuo 2 iki 9 val. vakare.

Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4442 So. Western Ave.
Tel. Lafayette 4146

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
by The Lithuanian News Pub. Co. Inc.

Editor P. GRIGAITIS

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$5.00 per year in Chicago.
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
šeštadienį. Leidžia Naujienų Bendro-
vė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsimokėjimo kainos:
Chicagoje — pašto: \$3.00
Metams: 4.00
Trims mėnesiams: 2.00
Dviem mėnesiams: 1.50
Vienam mėnesiui: .75

Chicagoje per nešiojimą:
Viena kopija: 2c
Saviuostis: 15c
Mėnesiui: 75c

Suvenysoje Valstijose, ne Chicagoje,
pašto: \$7.00
Metams: 8.50
Trims mėnesiams: 4.50
Dviem mėnesiams: 3.50
Vienam mėnesiui: 1.75

Lietuvon ir kitur užsienioje:
(Atpiginta) \$8.00
Metams: 4.00
Trims mėnesiams: 2.00
Dviem mėnesiams: 1.50
Vienam mėnesiui: .75

Negirdėta
provokacija.

Ziniose apie suėmimą ir pasmerkimą mirčiai keleto lietuvos komunistų už platinimą atsišaukimų, kurstančių prie ginkluoto sukilimo, buvo minimas ir vienas Erazmas Ivanauskas. Mes tuomet neatkreipėme ypatingos dėmes į šitą vardą. Bet dabar mes patiriame, kad tai yra visai ne komunistas.

"Naujienu" bendradarbis iš Kauno praneša, kad Erazmas Ivanauskas yra socialdemokratas. Jisai tapo įvairūs ir komunistų bylą ir "nuteistas" melagingai — ačių komunistų provokacijai!

Štai ką rašo mums mūsų bendradarbis, pilniausio patikėjimo vertas asmuo:

"Guodžio 9 dieną Šančiuose buvo suimtas vienas asmuo, beplatinas komunistų atsišaukimą. Sumintas išdavė nekuri Čapskij, kuras savo keliu neteisčiai įdavė Ivanauską, sakydamas, kad atsišaukimus esąs gavęs iš jo. Nežiūrint to, kad drg. Ivanauskas liudininkas įrodė, kur jis buvo tuo metu, kada, anot Čapskio, jis jam (Čapskiui) davęs atsišaukimus, kad teisme ir prie visų tardymų įrodė, kad jis Čapskio nepažįsta, vienok buvo ant greitųjų sudarytas karo lauko teismas, kurs uždaromis durimis, be gynėjo ir platesnio bylos išaiškinimo, pasmerkė drg. Ivanauską mirčiai. Miriop už neįrodytą dalyką!"

Kas gi yra tasai Erazmas Ivanauskas, kurį komunistai melagingai įdavė karo teismui?

Jisai yra Lietuvos Socialdemokratų Partijos Šančių kuopos narys, Kauno miesto Tarybos atstovas ir socialdemokratų miesto Taryboje narys.

Šitą žymų socialdemokratų veikėją komunistai, vadindami, melagingai apskundė valdžiai, ir pastaro-

ji, pasiremama vien tuo melagingu skundu, rengėsi sušaudyti jį!

Ir valdžia būtų nugalėjusi nekaltą žmogų, jeigu Lietuvos socialdemokratų partija, per savo Seimo frakciją ir per kitas savo organizacijas, nebūtų pakėlusios griežčiausio protesto. Drg. Ivanausko gyvybė tapo, pagaliaus, išplesta iš krikščioniškojo budelio nagų: mirties bausmė tapo jam pakeista 10 metų katorga. Bet komunistai socialdemokratams reikalavo, kad pasmerktojo būtų perduota naujam tardymui, tai valdžia atsisakė.

Nežinia, kuo šitame dalyke daugiaus piktintis — ar "krikščioniškosios" valdžios žiaurumu, ar komunistinių provokatorių judėsiškumu.

Apžvalga

ŠNEKA APIE TĄ, KO NEŽINO

Sandariečių organo vienas Kazys Plungė paskelbė ilgą straipsnį apie "Marksizmą". Jisai apsimeta labai gerai susipažinęs su K. Markso mokslo ir mėgina jį "sukritikuoti".

Tarp ko, kita, jisai tikrina, kad Marksas skelbęs štai kokį dalyką:

"Darbininkas neturi tėvynės; jisai gyvena be tėvynės (ką tai reiškia? "N." Red.). Tik kapitalistai ją turi. Tautų pasaulyje negali būti, jei darbininkai nori pasiliuosuoti iš po kapitalizmo letenos".

Šita p. Plungės pasaka rodo, kad jisai neturi mažiausios nuovokos apie Markso nuomonę tėvynės klausimu. Mes čia nurodysime tikrai vieną faktą: Marksas buvo vienas iš įkurėjų Tarpautinės Darbininkų Asociacijos (Pirmojo Internacionalo); jį gi buvo įsteigta susirinkime, kuris buvo sušauktas tam, kad užprotestuotų prieš Rusijos carizmą dėl to, kad jisai panaikino Lenkijos nepriklausomybę. Iš šito fakto mes matome, kad Marksas ir tas darbininkų judėjimas, kuriam jisai vadovavo, ne tik tai nenorėjo panaikinti tautos, bet energingiausiu būdu kovojo už tautų teises ir ypatingai už kiekvienos tautos teisę spręsti savo likimą.

Zinant šitą dalyką, galima teisingai suprasti ir tuos Markso žodžius (parašytus "Komunistų Manifeste"), kad "darbininkai neturi tėvynės". Ką tie žodžiai reiškia? Kadangi Marksas pripažino tautas (ir būtų buvę keista, jeigu jisai būtų "nepripažinęs" jų, nes juk jos yra realios dalykai!) ir laikė reikalinga kovoti už tautų teises, tai aišku, jogei jo pasakymas, kad "darbininkai neturi tėvynės", reiškia visai ne tą, ką į tuos žodžius nori įdėti p. Plungė. Tais žodžiais, kad "darbininkai neturi tėvynės", Marksas išreiškė ne kokį nors tikslą, bet — tam tikrą padėtį.

"Tėvynė" reiškia tėvų žemė. Bet darbininkai yra tokia klasė, kurie žemės neturi. Jie neturi dažniausia ne kitokios nekilnojamos nuosavybės; jie neturi žemės, kuriais jie dirba, nes šiuo dienų darbininkai — dirbtuvės, mašinos ir t. t. priklauso kapitalistams. Tuo laiku, kai Marksas parašė aukščiausiu cituotuosius žodžius, darbininkai daugumoje šalių neturėjo ne pilietinių teisių. Šitokiai darbininkų padėtis apibūdinti Marksas ir pavartojo žodžius, kad "darbininkai neturi tėvynės".

Kokią gi išvadą iš tų žodžių turi padaryti darbininkai? Sandariečių marksizmo "kritikas"

mano, kad išvada iš tų žodžių esanti tokia, jogei darbininkai turėtų rūpintis, kad visai išnyktų tautos. Bet tai yra absurdas. Nejaugi yra tame darbininkų padėties blogumas, kad šandien gyvuoja tautos? Visai ne. Ne tauta slėgia darbininkus, o tam tikras visuomenės susitvarkymas, tam tikra ekonominė, politinė ir socialinė sistema. Kad ir visos tautos vieną gražią dieną išnyktų, bet jeigu pasilikytų ta pati visuomenės tvarka, kuri gyvuoja šandien, tai darbininkų išnaudojimas nepasitautų.

Juokingiausia, kad p. Plungė įsivaizduoja, jogei tą "receptą" darbininkų išnaudojimui pasilikinti, "panaikinant tautas", sugalvojęs Marksas! Ar gi jisai negirdėjo to, kad Marksas skelbė, jogei pamatinė darbininkų išnaudojimo priežastis yra ekonominė jų paveržimė? Ar gi jisai nežino to paprasto dalyko, kad Marksas per visą savo gyvenimą mokino darbininkus organizuoti ir kovot už pagerinimą savo darbo sąlygų ir už savo teises ir siekti visos visuomenės tvarkos pakeitimo?

Apie tautų gi "naikinimą" Marksas nėra niekuomet nė rašęs, nei kalbėjęs. Jisai, beje, ragino, kad tautos draugiškai gyventų tarp savęs, kad jos tarpusavyje santykiuose vadovautųsi ne ginklų jėga, bet teise ir doros įstatymais; bet tai juk nėra priešinga tautų laimei. Atvirkščiai, draugingumas ir taika tarp tautų yra tikriausias būdas pakelti jas ir padidinti jų gerovę. Mažoms tautoms gi tautos tarsi gal būt yra vienintelis būdas išsigelbėti nuo pradžimo!

Markso nurodymas, kad darbininkai "neturi tėvynės", reiškia, jogei darbininkai privalo kovoti, idant gimtasis jų kraštas pasidarytų jiems tėvyne! Niekas neįsivaizduoja apie marksizmą, p. Plungė narsiai "kritikuoja" jį tur-but delto, kad jisai yra įsitikinęs, jogei sandariečių organo skaitytojai išmano dar mažiaus už jį. Jisai, kaip matėme aukščiau, tikrina, jogei Marksas mokėjęs, kad tik kapitalistai turi tėvynę. Tuo gi tarpu kaip tik "Kom. Manifeste", apie kurį p. Plungė kalba savo straipsnyje, yra nurodoma, kad buržuazija (t. y. pirmiausia kapitalistai) vadovaujami vien tikslu: pelno tikslu; kad ji eina tenai, kur suranda daugiaus pelno, nepaisydama nė valstybės, nė tautos ribų; kad jos obalsis yra "Ubi bene, ibi patria" — kur man gerai, tenai mano tėvyne!

"NUOBODUS" MARKSO RASTAI

Tas pats sandariečių rašytojas sumanė "sukritikuoti" ir didžiulius mokslineis K. Markso veikalus. Jisai sako:

"Svarbiausias jo veikalas yra 'Kapitalas', kurio parašymui jisai pašventė labai daug laiko. Tas veikalas užima tris didelius tomus. Tačiau visa, kas pasakytą 'Kapitale', Marksas turi pasakęs mažoj brošiuroj vardu 'Komunistų Manifestas'. 'Kapitalas' tik patvirtina apšiais pavyzdžiais tai, kas nurodyta Manifeste. Ir turi dar vieną naują teoriją apie pirmąjį (? "N." Red.).

"Kas skaitė 'Kapitalą', tai žino kaip be galo nubodi ta knyga skaityti. Ypač nubodi tuom, kad per dvi pilnas pavyzdžių iš darbininkų vargo, kas muša tavo dvasią. Tai Markso dienų žinios, kurios tilpo laikraščiuose, sutrauktos į knygą. Čia jaunas vyras mirė iš persidirbimo, čia maži vaikai varomi dirbti nuo 2 naktį ir t. t. Tai vadinasi, portais, specialėmis žinovų parūž, tai kalas kapitalas. Todel turime prieš jį kovoti..."

Taigi, pasak p. Plungės, Markso "Kapitalas" yra niekas kita, kaip be galo ilga agitacinė brošiūra, pripildyta ištraukomis iš mėgstamų kalbėti apie tai, ko ji

JIESKO MOKYTOJŲ
MEKSİKAI

Margarita Scott, 18 m., iš Copolitas, Meksikos, mokytoja, atvyko į Jungt. Valstijas įsiskoti mokytojų Meksikai. Ji sako, kad Meksikos viešosios mokyklos, prie dabartinio prezidento Calles, pasidarė daug geresnės, įvedama didelių pagerinimų ir praplečiama mokymo programa.

gus. Jeigu tai būtų tiesa, tai reikėtų pilnai sutikti su sandariečių rašytoju, jogei tas Markso veikalas yra nuobodžiausias pasaulyje. Reikėtų pasakyti net daugiaus. Veikalas, kurio trys tomai (trečiasis gi tomas net dviejose storose knygose) susideda iš verkšlenimų apie darbininkų vargus ir iš dienišės spaudos, ištraukų, turėtų būti kvailiausias veikalas, kokį kada nors matė pasaulis. Nes jisai būtų visai beikšelis. Kaip rimtas tyrinėjimas, jisai neturėtų vertės, o agitacijos tikslams kas gi rašo trejetą storių tomų? Rašytojas tik "agitacinį veikalą", tai būtų vistik, kaip laikyti "agitacinę" prakalbą per kokį mėnesį laiko, nesustojant nė diena, nė naktį!

Jeigu Marksas būtų pagaminęs tokį veikalą, tai šandien apie jį būtų minima negut tik tai kaip po apie keisčiausią visoje žmonijos istorijoje pamišėli, bet ne kaip apie rimtą autoritą. Vienok tur-but ir p. Plungė žino, kad bepročiu "Kapitalo" autorį niekas nelaiko. Rimčiausioje ekonominėje literaturoje jo vardas yra dažniaus minimas, jo teorijos yra dažniaus paduodamos, negu kurio nors kito atskiuro rašytojo. Jeigu Marksas būtų parašęs tokį "veikalą", kaip pasakoja sandariečių "kritikas", tai reikėtų pasakyti, kad turėtų būti visai be smegenų tie politinės ekonomijos mokslininkai, kurie per keletą dešimčių metų veda ginčus del minčių, išreikštų "Kapitale"!

Bet, žinoma, jie nėra besmegeniai. Nors daugelis jų nepriima Markso teorijoms, bet jie vis delto sugeba tūkstantį kartų geriaus įvertinti jas, negu p. Plungė. Nes reikia manyti, kad jie bent paviršutiniškai yra perskaitę "Kapitalą", o šis po naitelis, aišku, niekuomet nėra matęs jo savo akimis.

Jeigu jisai būtų nors ne ištiesai perskaitęs didįjį Markso veikalą, bet būtų tikrai peržiūrėjęs jo turinio sąrašą, tai jisai netauzdytų, kad tenai tik dešimčiai "darbininkų vargo" ir palmtos iš laikraščių "dienos žinios".

Daugiausia medžiagos apie "darbininkų vargą" randasi pirmamjam "Kapitalo" tome, ypačingai trečiamajame perskyrime, kur eina kalbą apie darbo laiko, ir septintajam perskyrime, kur dėstoma kapitalo akumuliacija (kaip tapo sukurta pirmieji kapitalai). Vienok ir šiose veikalo dalyse didelė dauguma vietos yra pašvęsta teorijai ir istorijai, o ne dienos klausimams; ir dienos klausimai tenai yra gvildenami, pasiremiant daugiausia valdžios atstovų rašytomis, specialėmis žinovų parūž, tai kalas kapitalas. Todel gamintomis studijomis ir t. t.

Nėra abejonės, kad tas "kritikas" visai nėra uostęs Markso raštų. Jisai priklauso tai ignorantių, rūsiai, kuri labiausia mėgsta kalbėti apie tai, ko ji

Politinė Ekonomija

Iš rusų kalbos laisvai vertė J. Sondeckis.

(Tęsinys)

BENDRADARBIAVIMAS. DARBO SUSKIRSTYMAS. MAINAS. PREKĖ.

Kad lengviau būtų suprasti šių dienų visuomenės surėdymą, mes pradėsime iš tolo. Juk jei mes norime gerai pažinti bet kurį žmogų, tai paprastai išklausinėjame apie jo gyvenimą nuo jaunų dienų, ir kada jo praėjies gyvenimas mums žinomas, tada lengva jau pasakyti, kas tai per žmogus yra. Taip pat galima pasakyti ir apie visuomenės gyvenimą. Jei mes žinosime, kaip žmogus žiloj senovėje gyveno, kaip jo gyvenimas keitėsi, kol virto toks, koks šandien yra, tai mums tuoj paaiškės daug tokių šių dienų visuomenės gyvenimo reiškinių, kurie šiaip išrodo lyg neišaiškinami.

Žilųj senovėje visi žmonės gyveno miškuose ir urvuose, kaip kad šandien tebegyvena Afrikos, Australijos ir kt. laukiniai gyventojai. Didelio pasigailėjimo vertas yra tų laikų žmogus! Jėgos jo silpnos, o įgimto ginklo jis neturi jokio. Gamta davė jautiui ragus, vilkiui aštrius dantis, liutui stiprius nagus. Vis tai įrankiai apsiginti. O ką turėjo laukinis žmogus? Gal būtų pasmaistę pagali — tai ir visi jo ginklai. Gi gyventi ir laukiniui žmogui norisi — tai yra įgimta jėga. Reikia ieškotis maisto, o svarbiausia — ginti savo kailį nuo žvėrių. Aišku, kad maitintis jam tenka tuo, kas rankosna papuola, nes jis neišgali, kaip liutas ar vilkas pasiskersti pietams jautį ar kitą kurį gyvulį. Kas del priešų, tai kiekvienas žvėrys, kuris tik buvo stipresnis, skriaudė laukinį žmogų kiek norėdamas, o dažnai nesigėdindavo net pasiskersti jį pietams ar vakarienei. Kame gi tam nelaimingam laukiniui žmogui ieškoti pagalbos? Tebuvo vienas būdas, vienas kelias — tai kiti tokie pat nelaimingi laukiniai žmonės. Ir štai jie pradeda pamažu rinktis į kuopas. Visa kuopa užmuša dielį briedį ir valgo jį visą dieną. Arba pamatę mešką puotla ant jos visu būriu ir lengvai nugalbija. Jei laukiniai žmonės nebūtų rinkęsis į kuopą ir būtų gyvenę kiekvienas sau, tai jie nebūtų matę briedienos, gal buti, net daugelis būtų jų pačių patekę meškos stalan, gi dabar kiekvienas ir briedienos ragavo ir meškai pagaliu sudavė keršydamos už senas jos nuodėmes. Laukinis žmogus pradeda darsiprotėti, kad kuopoj, draugėj gyvenant galima kur kas geriau savo reikalus patenkinti: galima ir didelį žvėrį medžioti; vilkus ir mešką įbauginti taip, kad jie gerai atsimintų žmogaus galybą. Supratę bendro gyvenimo naudingumą laukiniai žmonės stipriai vieni antro laikosi, ir niekas jų neturi noro atsiskirti nuo kuopos ir vės pradėti gyventi be kitų pagalbos. To giu būdu, mes matome, kad svarbiausia priežastis, kuri privertė žmogų spiestis kuopon arba draugėn, buvo vargas ir silpnybė, kuri skatino žmones spiesti savo jėgas tiek maistui ieškoti, tiek nuo priešo gintis. Tokį jėgų suvienijimą vadiname bendradarbiavimu, bendru darbu. Kad geriau supratus jo naudingumą ir reikalingumą, aš priminsiu šitą kį pavyzdį.

Reikia, sakysim, pernešti iš vienos vietos į antrą 10 spyžinių stulpų, kurių kiekvienas sveria 20 pudų. Šito darbo ėmėsi 10 žmonių. Jeigu kiekvienas jų ims vieną stulpą ir norės jį pernešti, tai bus bergėdžias darbas — tas žmogus ga-

li vargti su tuo stulpu visą savo amžių, bet stulpas nė iš vietos nekrustelės. O jei visi 10 žmonių suvienys savo jėgas ir visi drauge imsis vieno stulpo, tai greit darbas pabaigs. Tokios tai jėgos turi bendras darbas! Vadinasi, mes galime sakyti, kad vargas ir jėgų menkumas suvienija žmones, verčia juos bendradarbiauti ir gyventi bendrovėmis arba draugėmis.

Kiekviena tokia bendrovė, jei ji nenori nugaišti, turi rūpintis save apginti nuo priešų ir surasti reikalingų išteklių gyvenimui. Žmogaus protui lavinantis ir žinioms didėj, kiekviena tokia bendrovė daro viską, kas reikalinga jo gyvenimui reikmenims patenkinti: jį arija, sėja, augina gyvulius, renka vaisius ir tt. Bet ne visur yra venoda žemė, vienodas oras, todėl ne visur tegalima užsiimti vienu darbu. Sakysime, viena bendrovė gyvena tokioje vietoj, kur yra geras juodžemis — ji sėja daug jautų. Antrai bendrovei teko geros lankos — ji augina gyvulius. Trečioji gyvena pajury ar pajūry — ji žuiklauja. Žodžiu, kiekviena bendrovė imasi tokio darbo, kuris jai patogesnis ir geriau patenkina jos reikmenis. Ir kas gi pasidaro? Viena bendrovė turi daug duonos, bet ji reikalinga sakysim, kitių geležinių dirbinių. Kita gi bendrovė — kaip tik turi daug geležinių dirbinių, bet trūksta duonos. Čia padarius? Ir vieniems ir antriems bloga. Bet štai susiranda ir išeitis: atsitiktinai ar kaip kitaip susižino viena bendrovė su kita. Vienos nariai pasipasaškoja turį daug duonos, bet neturi geležinių dirbinių, antrosios, priešingai turint geležinių dirbinių, bet labai trūkstant duonos. Kas tada atsitinka? Jie padaro mainą: duoda ko vieni turi per daug ir gauna, ko antri turi per daug. Abi bendrovės lieka patenkintos, abi turi ir duonos ir geležinių dirbinių. Kartą susipažinę bendrovių nariai pradeda ir dažniau mainyti savo dirbiniais arba, kaip mokslininkai sako, savo produktais.

Laikui bėgant mūsų kalviai, kurių žemė buvo prasta, bet turėjo savy geležies rudžių, ir todėl jie turėjo per daug geležies dirbinių, pradėjo taip samprotauti: "Mūsų žemė prasta — pasėjęs nieko gera negaumi, tik veltui laiką gaisinama. Mes imsimė verčiau ir mesime žemę arę ir užsiimsime vien tik kalvyste. Ką padirbsime išmainysime kaimynams į duoną ir kitus reikalingus daiktus". Abiem mūsų minėtom bendrovėm reikalinga yra kaip duona taip ir geležies dirbiniai, bet dabar jiedvi susitvarkė taip, kad derlingą juodžemį dirbančioji bendrovė gamina tik jautus, o gyvenančioji rudingose balose — tik tai geležies dirbinius, o pasigali mainosi savo dirbiniais. Tokiu būdu bendrovės suskirstė tarp savęs darbą — vieną dirbą žemės antrą — kalvio darbą. Atsirado darbo susiskirstymas. Kadangi kiekviena bendrovė stengiasi dirbti tokį darbą, kuris jai patogesnis, tai darbo susiskirstymas atsiranda tarp daugelio bendrovių: viena gamina jautus, antra geležies dirbinius, trečia gaudo žuvis ir tt., o paskui tarpusavy maino.

Bet darbo susiskirstymas atsiranda ir pačioj bendrovėj. Juk žmonės nėra lygūs. Vienas yra tiek stiprus, kad gali rankomis medžius rauti, žemės darbai jis nepamainomas

darbininkas, bet liepki jį batus siuti, tai pasius tokius, kad net žmonėms bus gėda parodyti. Gi kitas — išdžiūvęs kaip skiedra, dalgio nepakeltų, bet nagus turi gerus: pasius tokius batus, kad miela į juos žiūrėti. Abu juodu reikalingu ir duonos ir batų. Bet kad žemdirbiui nevargus be reikalo su adata, o kurpiui su dalgiu, tai kiekvienas jų dirba vieną darbą: žemdirbis dirba žemę, o kurpius siuva batus; paskui juodu viens antram išmaino savo produktus. Tokiu būdu, juodu ir suskirstė tarp savęs darbą. Kadangi apskritai kiekvienas maloniai imasi tokio darbo, kurį jis mėgsta, tai bendrovėj butinai atsiranda darbo suskirstymas. Jei bendrovėj gyvena 30 žmonių, tai tarp jų, pavyzdžiui, 17 bus žemdirbių, 2 kurpių, 3 siuvėjų, 2 kalvių, 5 dailidės, 1 murininkas. Kiekvienas jų dirba vieną kurį darbą, bet visi drauge jie pagamina visa, kas reikalinga bendrovės gyvenimui: iavus, batus, drabužius ir t. t. Visi bendrovės nariai bendradarbiauja, bet jų darbas yra suskirstytas: kiekvienas dirba vieną darbą gerai atsimdamas, kad besivardamas drauge 2 kiskūr nesugausi nė vieno jų. Kad darbo suskirstymas ištikrųjų yra naudingas, tai galima matyti kad ir šokiame pavyzdy. Geras kumpius pasius batus porą per dieną, gi jei kalvis mes savo darbą įsumanys batus pasiusiti, tai jis jų ir per dvi savaites nepasius. Tas pats atsitiktų kurpiui, jei jis sumanytų peilius kalti. Žodžiu, esant suskirstytam darbiui kiekvienas žmogus, išsirenkęs kurį nors vieną darbą, prisitaiko jam, įpranta ir dirba jį geriau ir greičiau negu tas, kuris turi 20 darbų.

Paskirstytas darbas padidina darbo vaisius, jis pakelia darbo našumą.

Kadangi esant suskirstytam darbiui kiekvienas žmogus gamina tik tai, kurį nors vieną jam reikalingą produktą, tai savaime aišku, kad jis yra priverstas mainyti savo dirbinius į tuos, kurių jam trūksta. Pavyzdžiui, kurpius, kuris siuva tik batus, priverstas yra mainyti juos į duoną, druską, drabužius ir t. t. Taip pat priversti yra daryti ir visi kiti gamintojai. Taigi, esant suskirstytam darbiui butinai turi būti produktų mainas.

Kiekvienas gamintojas iš savo pagamintų produktų tegali suvartoti mažą jų dalį. Kurpius, kuris per metus pasiusia, sakysim, 200 porų batų, sau pasilieka daugiausia 2 porai. Likusias 198 poras jis gamina, kad išmainius į kitus jam reikalingus daiktus. Šitos 198 poros jau bus prekė. Kiekvienas daiktas, kuris yra gaminamas mainui arba pardavimui, vadinasi prekę. Jei mes prisiminsime, kas šiame straipsnyje buvo pasakyta, tai turėsime padaryti išvadą, kad vargas ir jėgų menkumas verčia žmones vienyti bendrovės, bendradarbiauti. Toliau gamtos suteiktųjų gerybių ir atskirų žmonių jėgų ir gabumų įvairumas pagimdo darbo suskirstymą kaip tarp atskirų bendrovių, taip ir tarp atskirų bendrovės narių. Darbo suskirstymas savo keliu pagimdo produktų mainą ir produktų gaminių mainų — prekių gamybą.

(Bus daugiau)

Redakcijos Atsakymas

Atlyai. — Del menkniekių gincytyis neverta. Todel ir jusu atsakymo Svečiai netalpinsi-me.

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvie, lietuviams visados patarnauja kuogeriausiai.
M. Yuška,
3223 W. 38th St., Chicago, Ill.

CHICAGOS ŽINIOS

CHICAGOS OPERA DAVĖ \$400,000 DEFICITO

Chicago Civic Opera Co. prezidentas Samuel Insull paskelbė, kad perėitą šėštadienį užsibaigęs didžiosios operos sezonas davė nuostolių apie \$400,000. Veik visas nuostolis jau yra padengtas aukomis Chicago turčių, bet visgi dar susidaro \$50,000 deficitas.

Daugelis Insull kritikavo, kad jis per daug žiuri į pinigus, o ne tiek į operos gerumą. Jis atsakė, kad be pinigų opera pasilafkyti negali, bet jei gvarantuotojai sutiktų duoti neaprobežiuotą sumą pinigų, tai tada ir jis esą nepaisytų išlaidų. Bet tada garantatoriai turėtų pavesti operos žinion visą federalinio rezervo banką.

Dabar opera išvažiuoja gastroluoti po visą Ameriką. Tais gastroliais tikimasi padengti susidariusį deficitą, nes tada dalis operos užlaikymo puola ir ant kitų miestų.

Smulkios Žinios

Trys žmonės liko užmušti traukinį Chicagoje šėštadienį.

Iš nusiminimo, kad negali gauti darbo ir nebeturi pinigų pragyvenimui, Joseph Race iš Ft. Wayne, Ind., nusišovė gatvėje prie 125 N. Wells St.

Perėitą šėštadienį umai Mercy ligoninėje nuo apopleksijos pasimirė Chicago Journal, seniausio dienraščio Chicagoje leidėjas John C. Eastman.

Viena 21 m. moteris įėjo grosernėn prie 3818 Austin Ave. ir bandė su revolveriu rankoje, ją apiplėšti, bet tapo sugauta, nors ir paleido vieną šuvis. Ji pasisakė esanti Marian Little. Sakosi buvusi alkaną, pametusi savo vyrą Detroitė

Mrs. Nellie Vehon džiaugėsi gavusi gerą tarnaitę. Pasišaukė savo kumutes, linksminosi ir kartu girėsi turinti labai gerą tarnaitę. Bet ta geroji tarnaitė, jei būnant su viešiomis, iškraustė kambarius ir paėmus už \$90,000 brangmenų pasišalinė. Dabar tą gerąją tarnaitę įieško policija.

Sportas

UNIVERSAL ATLETIKOS KLIUBE

Požėla sutinka rintis su Sarpalium

Sekmadienį, sausio 25 d., Universal Atletikos Kliube (814 W. 33 St.) ištiko didelės ristinės. Nors kas diena ir vakaras šis tas ten būna, bet ši sekmadienį skaitlinga publika turėjo daug baikų ir juoko.

Ristynės be paliovos eina: vieni ritis, o kiti laukia. K. Sarpalius treniravosi su gerai išlavintu rusu. Rusas tik straksėjo apie Sarpalių.

Išsiveda K. Požėla tris jaunus lietuvius. Sarpalius kalbina Požėlą rintis. Požėla sutinka rintis su bėle vienu jo vogos amerikonišku būdu, o su sunkiaisiais — greko-romėnų stiliumi. Sarpalius norėtų amerikonišku stiliumi rintis, bet suėjus pasirodė, kad jis yra persunkus, tad kliubiečiai užreikė, kad Sarpalius turi rintis greko-romėnų stiliumi. Sarpalius sutiko rintis, jei Požėla duos jam vėliau progos rintis amerikonišku būdu. Požėla sutiko ir padavė jam ranką.

Požėla prikūrė baikių risdamasis kaip su vaikais su savo studentais. Dirbo, dirbo nabaigai iki pailso. Kaip prasilavins, tai gali būti labai kartus patiam mokytojiui, nes jie yra gana stiprus ir mikiųs.

Beje, susiję visi kliubo nariai ir nutarė, kad pašaukti Bancevičių. Sako, Bancevičius giriasi, rašo per "Naujienas" kaip čempionas, o rintis bijo. Paima telefoną vienas kliubietis, p. Gelbuta, ir kalba su Bancevičium. Gelbuta reikalauja, kad Bancevičius tuoj atvažiuotų į Universal Atletikos Kliubą su Požėla persiimti amerikonišku stilium. Bancevičius klausia, kiek Požėla nori kad Bancevičius užsistatytų. Požėla nereikalavo jokių užstatų. Bancevičius prašė, kad jam Požėla už jo persitikinimą mokėtų \$1,000. Gelbuta pareiškė, kad jam nieks nerūpina pinigų ir jis butinai turi persiimti su Požėla, jei nori būti čempionas. Jei to nepadarys, tai klubas nutrauks visus su juo ryšius ir paskels jį esant bailiu ir uždraus girintis "Naujienose" ir vadinti ristikų čempionu. Bancevičius pažadėjo atvykti kitą dieną ir sutvarkyti reikalus.

NEURALGIA



Greita, tikra pagelba

Acutė skausmas, kurį vos tik galite pakęsti — tuomet yra laikas vartoti Sloan's. Nereikia nei biskio trinti. Linimentas pats atlieka darbą atsiedamas šviežų kraują į skaudamą vietą. Pas visus aptiekorius, 35 centai. Jis nenuadažo.

Sloan's Liniment
— Prašalina Skausmą!

Jau atėjo Kultūros No. 12. Galima gauti Naujienose, kainą tik 30 centų.

RYTOJ POŽĖLA RISIS PAS AMERIKONUS

Rytoj Karolis Požėla risis First Regiment Armory (16 ir Michigan). Ristynes rengia Amerikos Legionas kareiviams. Tačiau bus leidžiama ir pašalinė publika.

Lietuvių Rateliuose.

Iš "Birutės"

Stebėtinios permainos. — Koncertą butinai turėtų išgirsti kiekvienas chieagietis.

Stebėtinios permainos įvyko Birutėje ir stebėtinai įdomų koncertą ji mums pateiks ateinantį sekmadienį gražioj Masonic Temple svet., prie 61 ir Cottage Grove Ave., pradėdant punktualiai kaip 7:30 v. vak. Programą surengs pats p. V. Nagaitis, kuris pirmą kartą su Birute stos kaip dirigentas. Reikia ir birutičių ir chieagičių noras išsipildys, nes jau to buvo laukiama penki metai atgal. Tai bus didelis momentas ir pačiam Vanagaičiui, nes jis debiutuos su "Birute" prieš geriausią Chicago publiką ir, be abejo, jis bus apkainuotas kaip muzikos ir kartu choro vedėjas. Daug jums nekalbėsiu, tik tiek jums priminsiu, kad butinai šitos progos nepamirškite, išgirsit Birutę dainuojant taip, kaip jau ji senai tedainavo. Po koncerto bus smagus šokiai. Keletą numerių išpildys patys Dzimdzi-Drimdzi artistai. Taigi nepamirškite tos progos, nes tenai gausitę, ko da nė vienas Chicago lietuvų parengime iki šiol negavote. —Dainų Mylėtojas.

Chicago Amalgamitų Rubsiuvių Unijos dešimtmetinio jubilėjaus apvaikščiojimas

Šėštadienį, sausio 24 d., gatvėkarių darbininkų Ashland Auditorium svet., prie Van Buren ir Ashland Boulevard, Chicago Rubsiuvių Amalgamitų Unija ir visi rubsiuvių skyriai iškilmingai apvaikščiojo dešimties metų sukaktuves nuo tos unijos įsikurimo.

Kaip apie pusę po trijų sveitainė jau buvo veik pilnutėlė priėjus rubų dirbimo industrijos darbininkų bei darbininkų ir šiaip svečių. Estrada buvo gražiai papuošta gelėmis. L. Levinas, generalis Chicago "Joint Board" manadžerius, buvo programo vedėjas. Atidarius apvaikščiojimo muzikali programą, S. Levinas pasakė įžanginę savo kalbą trumpai paaiškino tikslo šios rubų išdirbystės darbininkų brolijos. Unijos dūdų benas sugriežė darbininkų tarptautinę dainą (Internacionalą). Po demonstratyviai atmaršavo ilga eilė darbininkų, rodos nuo

(Tasa ant 6-to pusl.)

Vieša Padėka

Šiuomi išreiškiu savo širdingą ačiū visiems giminiams, draugams ir pažįstams, kurie dalyvavo mano numylėto sunelio Bronislovo laidotuvsė ir kurie nesigailėjo nei triušo, nei gerų žodžių man ir mano likusiems vaikeliams. Taipgi tariau širdingą ačiū Naujienoms ir jos darbininkams už gėles ir auką.

Nuliudus
Molina Aleksandra Diktavičienė
ir brolis Aleksandra ir sesuo Sophie.



CEZARO PAPLAUSKO

Du metai sucina Sausio 29 dieną kaip persikyrė su šiuo pasauliu, palikdamas dideliame nuliudime savo moterį Teodorą, po tėvais Baktaitė ir tris seseris, Amerikoj: Stanislavą Budginienę, o Lietuvoj Aleksandrą Kryžienę ir Kazimierą Norvilienę ir du brolius Amerikoj: Ludomirą ir Ignacą.

Paminėjimui 2 metų sukaktuvių pamaldos atsisbu Sausio 29 d., 1925 m. Apveizdos Dievo Bažnyčioj, 18ta gatvė ir Union Ave., 7:45 iš ryto, o po pamaldų širdingai kviečiu atsilankyti į mano namus.

Visus gimines, draugus ir pažįstamus kviečiame dalyvauti.

Nuliudusios moteris
Teodora Paplauskienė-Baktaitė, 716 W. 22 St., broliai ir sesuo.



METINIS SUKAKTUVES JULIONO ANDREŠIUONO

Kuris persikyrė su šiuo pasauliu sausio 28 d., 1924 metais, sulaukęs 37 metų amžiaus. Paėjo iš Panevėžio apskr., Joniškelio parap. Turčinų kaimo. Amerikoj išgyveno 18 metų.

Paliko dideliame nuliudime moterį Kostanciją, sunų Aleksandrą 7½ metų ir broli Kazimierą. Lietuvoje motina, du broliu ir seserį. O, Dieve mano kaip ta beširdė mirtis išplėšė mano mylimą vyrą ir mano sunelė tėvelį.

Metinės pamaldos už velionio sielą įvyks Sėredoj, Sausio 28 d. š. m. Šv. Antano bažnyčioje, Cicero, III. 3 val. ryte.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir neužmiršti šioje liudijoje valandėlę.

Pasileikame nuliudę ant visados.

Moteris Kostancija,
Sūnų Aleksandra,
Brolis Kazimieras.



AGOTA VALAITIENĖ
Po tėvais Mauruciu

Persikyrė su šiuo pasauliu Grudžio-Dec. 25, 1924 kaip 12:30 val. ryte. Velionė paėjo iš Lietuvos šakių apskr., Griškabūdžio parapijos, kaimo Pentiškių. Lietuvoj paliko broli Antaną Maurutį, Amerikoj paliko mylimą vyrą Joną Valaitį, dukterį Seloniją, pusbrolius Jurgį ir Joną Pavalkius ir puseserę Oną Stanulienę. Taipgi paliko visus gimines ir pažįstamus dideliame nuliudime. Ta beširdė mirtis atėmė mano mylimą moterį. Užviečiame visus gimines ir pažįstamus dalyvauti velionės pamaldose keturių savaitių sukaktuvėse, kurios atsisbu Sausio-Jan. 29, 1925 kaip 7:30 val. ryte Šv. Antano Bažnyčioje, Cicero, III 15 St. ir 49 Court. Nuoširdžiai prašau dalyvauti gedulingose pamaldose.

Pasileikame nuliudę

Vyras, dukterė ir žentas.
1904 S. 48 Court, Cicero, III.



KAZIMIERAS CIPARIS

Persikyrė su šiuo pasauliu Sausio 25 d., 1925 m. apie 2 val. iš ryto po sunkios ir ilgos ligos. Turėjo amžiaus apie 44 metus ir buvo nevedęs. Išgyveno Amerikoj 22 metus.

Paliko didžiam nuliudime, broli Parneiški Ciparį ir dvi seseris Justiną Gvaldienę ir Pauliną Gudinskienę, Amerikoj: Lietuvoj paliko dvi seseris, Marijoną Jevinekenę ir Barbora Budginienę. Velionis paėjo iš Lietuvos, Kauno rėd. Telšių ap. Rėtavos parap. Gamentlaukio kaimo. Velionis priklausė prie Simano Daukanto draugijos.

Laidotuvsė įvyks Sausio 28 d. iš grabatoriaus A. Maselskio Chapello 3907 Auburn Ave. apie 10 valand. iš ryto į Lietuvių Tautiškas Kapines. Užviečiame visus gimines ir pažįstamus dalyvauti laidotuvsė.

Nuliudusios seserys

J. Gvaldienė ir P. Gudinskienė

DR. VAITUSH, O. D. LIETUVIŠ AKIŲ SPECIALISTAS



Pasirūpina akių ligoms, kurias esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervotumo, skaudama akių karšči, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirenka teisingai akinus. Visuose alistikimuose egzaminavimas daromas su elektr. barodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Akiniai nuo \$4.00 ir augščiau. Val: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p.

1545 West 47th St.
Phone Boulevard 7589



Lietuvių Dentistas patar-naus geriau.

Traukimas dantų be skausmo. Bridge geriausio aukso. Su mūsų pletom galima valgyti kiekiausia maistą. Garantuojame visą savo darbą, ir žemas mūsų kainas. Sergėkite savo dantis, kad nekenktų jūsų sveikatai.

1545 West 47th Street
Netoli Ashland Ave.

TERPENTINAS
PRAŠALINA SLOGAS

Prašalinkit slogas GREITAI! Nečiūdėkit — nevaikščiokit su suspausta krūtine arba su kosuliu kuris krauto jus visą kuną. Turpo. Terpentino Ointmentas, prašalina slogas, kaip magiškas. Jis įsigeria labai giliai ir tuojau prašina slogas!

Mokslas sako, kad niekas taip greitai neprašalina slogas, kaip Terpentinas. Naujas išradimas. Turpo, turis savyje visus Terpentino misteriškas jėgas su kitomis puikiomis gydančiomis gyduolėmis. Jos veikia su tokiu greitumu ir tikrumu, kad jei jus patrintisite krūtine su Turpo, tai greitai pastebėsite terpentino garų ir kvėpavimas tuojau palengvės.

Vartokite Turpo šį vakarą — rytą jau jus nebeturėsit slogų. Turpo taipgi greitai pašalina bronchitį, pleurisy, lumbago, reumatizmus, skausmus, katarį ir neuralgiją. Prašalina krupą ir išgydo skaudamą gerklę tuojau. Turpo nenudegina, nepadaropuslių ir nenudaužo.

PRAŠALINKIT SLOGAS GREITAI su Turpo — Terpentino Ointmentas, kuris turi savyje kitas geras gyduoles Menthol ir Kumparą. Nusi-pirkite Turpo šiandien nuo jūsų aptiekoriaus — 35c. ir 70c. slovikelis.

RUPTURA ISGYDOMA

Be \$30 Be Peilio \$30 Skausmo

Tikrai geras išgydymas, be peilio, be skausmo ir be sirgimo. Mano gydymas rapturą yra pasekmingas. Užganėdimas išreiškiamas išgydytu pacientu.

Skaitykit ką Mr. Bruska sako: "Aš noriu, kad kiekvienas su raptura žmogus žinotų kur jie gali išsigydyti be peilio ir be skausmo ir be sirgimo. Dėr 13 metų aš kentėjau nuo rapturos, galų gale aš nuėjau pas Dr. Flint ir jis išgydė mane savo puikiu metodu. Aš esu pilnai išgydytas ant abiejų pusių ir neturiu daugiau rapturos. Aš jaučiu 100 nuosimėjų geriau. Rekomenduojau visiems raptura sergantiems Dr. Flint, jie gali pilnai juo pasitikėti".

VERICOSE GYSLOS 25c
Aš taipgi gydau pasididinusias kojų gyvasis metodu.

PATARIMAS DYKAL

Dr. E. N. Flint
322 So. State St., 5 augštas
Chicago.

Valandos: nuo 9 ryto iki 4:30 p. pietų, penedėliais ir ketveriais iki 3:30 p. p., nedėliomis, uždaryta.

Jūsų buvęs senas

Prietelis Patarėjas



H. LEIBOWITZ

Persikėlė į naują vietą
Valandos nuo 4 iki 8 val. vakare, kasdien, o Nedėliomis nuo 10 ryto iki 2 val. po piet.

1617 S. Kedzie Ave.
Kampas Ogden Ave.
CHICAGO, ILL.
Valo, prosina vyrų ir moterų drabužius.

LABAI PAGELBEJO.

D. K. Georgieff, Chilco, Idaho, rašo: "Malonėkite atsiųsti man tris pakelius Bulgarian Herb Tea tuojau. Aš jau vartoju jau nekuris laikas ir jos man labai pagelbėjo".

Jos greitai pagelbsti nuo skilvio ligų kepenų ir inkstų nemalonių. Bulgarian Herb Tea yra paruočiama pas aptiekorius, 35c. — 75c. — \$1.25.

Physical Health Institute
DR. VELONIS, Ph.D. C., D. O., N. T.

Gydau įvairias ligas, o ypatingai užsiėmusias, be vaistų ir operacijų, naujaisiais budais.

4201 Archer Ave., Chicago, Ill.
Brighton Park, 2-ri lubų Rumas 1
Valandos nuo 9 ryto iki 12 pietų. Vakare nuo 8 iki 8 val. vakare. nedėliomis nuo 9 iki 12 pietų.
Telephone Lafayette 4543

X-Ray \$1.00



Vyrai ir moterys kenčianti. Žinokite tiesą. Tikra pilna egzaminacija mūsų specialistų darsiekia pacius pagrindus jūsų trubelio ir prašalina juos. Nėra "spėjimų", tikras ir teisingas egzaminavimas mūsų specialistų siekia pacius pagrindus jūsų ligos ir juos prašina Nėra spėjimų, dalykas daromas tikras ir patikimas. Ar jus turite prastą apetitą, užkietėjimą vidurių, skilvio skausmus, krūtins arba nugaros skaudėjimus, galvos skaudėjimą, svajulį, nervingumą, asthmą, odos ligas, skilvio ir puslės trubelius, gall stones, rapturą, arba pripratine arba chronišką ligą.

Negaisinkite laiko su gyduolėmis arba daktarais, kurie nesuteikia pasekmių. Daugelis yra nusiminusių ir mano, kad jau nėra pagelbos. Nenusiminkite. Gaukite jusų eksperto patarimą ir nuomonę. Šimtai jau dabar yra sveikais ir linksmis. Prisidėkite prie daugelio užganėdintų ir išgydytų žmonių, kurie atsilanko į mūsų privačius kambarius dėl gydymo kasdien.

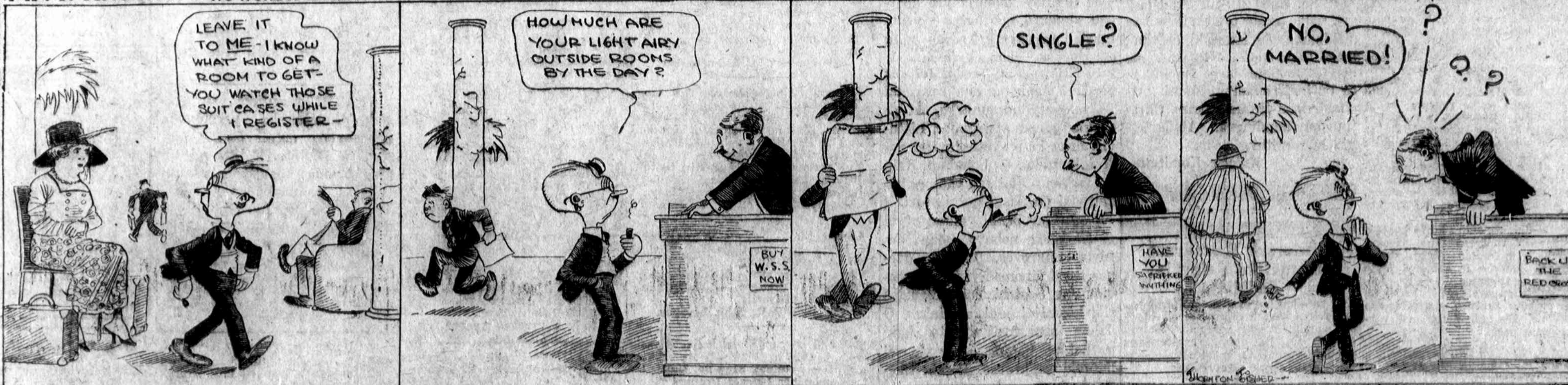
Mes turime vieną didžiausių ofisų Chicagoje, su privatiskais kambariais, ir visus modernines elektrines mašinas ir aparatus.

Jei jus norite greitų pasekmių, atsineškite šį skelbimą su savim ir gaukite \$10 X-RAY egzaminaciją ir kraujo spaudimų egzaminaciją. Visą už \$1.00.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
505 S. State St., kam. Congress St.
Privatis jėjimas, 7 E. Congress St., prieš Leithor kraituvę.

Valandos nuo 9 ryto iki 6 vakare. Panedėly, sėredoj ir subatoje nuo 9 ryto iki 8 vakare. Nedėlioj nuo 9 ryto iki 12 diena.

Mr. I. Knowitt We wonder what Knowitt's head is made of sometimes.



By Thornton Fisher

